

AC-110

April-2025

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Sanskrit

(शुकनासोपदेशः)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : दरेक प्रश्नना गुण सरभा छे.

Instruction : All questions carry equal marks.

1. (A) नीयेनाभांथी कोर्षपाणु अेक गद्यअंसनो अनुवाद करो :

7

Translate any **one** of the following paragraphs :

- (1) तात चन्द्रापीड विदितवेदितव्यस्याधीतसर्वशास्त्रस्य ते नाल्पमप्युपदेष्टव्यमस्ति । केवलं च निसर्गत एवाभानुभेद्यमरत्नालोकोच्छेद्यमप्रदीपप्रभापनेयमतिगहनं तमो यौवनप्रभवम् । अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः । कष्टमनजनवर्तिसाध्यमपरमैश्वर्यतिमिरान्धत्वम् । अशिशिरोपचारहार्योत्यन्ततीव्रो दर्पदाहज्वरोष्मा । सततममूलमन्त्रगम्यो विषमो विषयविषास्वादमोहः । नित्यमस्नानशौचवध्यो बलवान् रागमलावलेपः । अजस्रमक्षपावसानप्रबोधा घोरा च राज्यसुखसंनिपातनिद्रा भवति । इत्यतो विस्तरेणाभिधीयसे । गर्भेश्वरत्वमभिनवयौवनत्वमप्रतिमरूपत्वममानुषशक्तित्वं चेति महतीयं खल्वनर्थपरम्परा ।
- (2) तदेवंप्रायेतिकुटिलकष्टचेष्टासहस्रदारुणे राज्यतंत्रेस्मिन्महामोहकारिणि च यौवने कुमार तथा प्रयतेथा यथा नोपहस्यते जनैर्न निन्द्यसे साधुभिर्न धिक्क्रियसे गुरुभिर्नोपालभ्यसे सुहृद्भिर्न शोच्यसे विद्वद्भिः । यथा च न प्रहस्यसे विद्वैर्न प्रतार्यसे कुशलैर्नास्वाद्यसे भुजंगैर्नावलुप्यसे सेवकवृकैर्न वञ्च्यसे धूर्तैर्न प्रलोभ्यसे वनिताभिर्न विडम्ब्यसे लक्ष्म्या न नर्त्यसे मदेन नोन्मत्तीक्रियसे मदेन नाक्षिप्यसे विषयैर्न विकृष्यसे रागेण नापह्यसे सुखेन । कामं भवान्प्रकृत्यैव धीरः । पित्रा च महता प्रयत्नेन समारोपितसंस्कारः । तरलहृदयमप्रतिबुद्धं च मदयन्ति धनानि ।

(B) नीयेनाभांथी कोर्षपाणु अे ससन्दर्भ समञ्जसो :

7

Explain context of any **two** of the following :

- (1) गुरुपदेशश्च नाम अनुपजातपलितादिवैरूप्यमजरं वृद्धत्वम् ।
- (2) विश्वरूपत्वमिव ग्रहीतुमाश्रिता नारायणमूर्तिम् ।
- (3) न हि तं पश्यामि यो ह्यपरिचितयानया न निर्भरमुपगूढो यो वा न विप्रलब्धः ।
- (4) किं वा तेषां साम्प्रतं येषामतिनृशंसप्रायोपदेशनिर्घुणं च कौटिल्यशास्त्रं प्रमाणम् ।

2. ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 14
Write a short note : (any two)
(1) લક્ષ્મીનાદૂષણો.
Defilements of લક્ષ્મી.
(2) શુકનાસના બોધવચનોનું રહસ્ય.
The secret of Shukanas's preachings.
(3) લક્ષ્મીના પ્રભાવની વિશિષ્ટતાઓ.
Peculiarities of influence of લક્ષ્મી.
(4) બાણની કૃતિઓ
The works of बाण.
3. 'કાદંબરી' કથાની 'વાસવદત્તા' કથા સાથે તુલના કરો. 14
Compare 'कादंबरी' Katha with 'वासवदत्ता' Katha.
અથવા/OR
'કાદંબરી' કથાની 'કથાસરિતસાગર' કથા સાથે તુલના કરો. 14
Compare 'कादंबरी' Katha with 'कथासरितसागर' Katha.
4. સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. 14
Discuss the origin and development of Sanskrit prose.
અથવા/OR
'કાદંબરી' નો સાહિત્ય પ્રકાર નક્કી કરો. 14
Determine the literary type of 'कादंबरी'.
5. નીચેની ખાલી જગ્યા યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી પૂરો : (કોઈપણ સાત) 14
Fill in the blanks by choosing the appropriate option : (Any seven)
(1) કાદંબરી ચંદ્રાપીડ તથા _____ ની કથા છે. (પુંડરીક, ઉદયન, વિક્રમ)
(2) વસુ એટલે _____ (વસન્ત, માન, ધન)
(3) લક્ષ્મી ક્ષીરસાગરમાંથી _____ પાસેથી વજ્રતા લઈને આવી છે. (ચંદ્ર, ઐરાવત, વિષ)
(4) લક્ષ્મી _____ રૂપી વિષવેલને પોષનારી જળધારા છે. (તૃષ્ણા, કર્મ, વિદ્યા)
(5) બાણભટ્ટ _____ રાજાના સમકાલીન હતા. (અશોક, પૃથ્વીરાજ, હર્ષવર્ધન)
(6) બાણભટ્ટ વિદ્યાવંશમાં _____ છે. (વાત્સાયન, સારસ્વત, શાશ્વત)
(7) કવિ દંડીની કૃતિ _____ છે. (હર્ષચરિત, દશકુમારચરિત, બૃહત્કથા)
(8) હર્ષચરિત _____ પ્રકારની સાહિત્યિક કૃતિ છે. (આખ્યાયિકા, કથા, કથાનિકા)
(9) કથાનું વિભાજન _____ માં હોય છે. (ઉચ્ચવાસ, લંબક, સર્ગ)
(10) વાસવદત્તા _____ કવિની કૃતિ છે. (બાણ, સુબન્ધુ, દણ્ડી)
(11) બૃહત્કથા _____ ભાષામાં લખાયેલી કૃતિ છે. (સંસ્કૃત, અર્ધમાગધી, પૈશાચી પ્રાકૃત)
(12) ગદ્યનો પ્રાચીન નમૂનો _____ માં જોવા મળે છે. (ઋગ્વેદ, અથર્વવેદ, સામવેદ)